

Liikenne- ja viestintäministeriö

Helsinki 19.6.2018

kirjaamo@lvm.fi

Viite: Lausuntopyyntö dnro LVM/147/03/2018

POSTIPALVELUJA KOSKEVIEN TIETOJEN HYÖDYNTÄMINEN

Sanomalehtien Liitto ja Medialiitto kiittävät mahdollisuudesta lausua Liikenne- ja viestintäministeriön valmistelemasta liikennepalveluhankkeen kolmannelta vaiheesta.

Pääviestit

1. Liitot kannattavat ehdotettua postilain muutosta, joka avaa postipalveluja koskevia tietoja. Se tukee uusien palveluiden kehittymistä, lisää kilpailua ja edesauttaa jakeluiden yhdistämistä kustannustehokkuutta lisäävällä tavalla.
2. Olennaisia avattavia tietoja ovat jättöpaikkoja ja laatikkopaikkoja eli jakelupisteitä yksilöivät tiedot. Pelkkä jakelureitin karttatieto ei ole riittävä.
3. Tietojen luovutusvelvollisuus tulisi kohdistaa ensisijaisesti yleispalveluyritykseen, jolle on lailla tai viranomaisen päätöksellä annettu niitä koskeva päätösvalta.

Luovutusvelvollisuus ensisijaisesti yleispalveluyritykselle

Sanomalehtien Liitto ja Medialiitto kannattavat ehdotettua postilain 38 a § muutosta. Uudistuksella on mahdollista edistää palveluiden kehittymistä ja uudenlaisten palveluiden syntymistä. Se voi myös edesauttaa jakeluiden yhdistämistä ja tätä kautta kustannustehokkuutta.

Liitot pitävät tärkeänä, että yleispalvelutoimijan verkko on avoin ja rakenteeltaan tunnistettava sekä pysyvä. Näin yleispalveluverkkoa tai sen osia hyödyntävät uusien palveluiden tarjoajat voivat tehdä pitkäjänteistä kehitystyötä. Tehokkaiden uusien palveluiden suunnittelun kannalta olennaisia tietoja ovat erityisesti jättöpaikkoja ja laatikkopaikkoja (eli jakelupisteitä) yksilöivät tiedot. Jakelureitin karttatieto ilman jako- ja jättöpaikkoja ei ole sääntelyn tavoitteiden kannalta riittävä.

Ehdotuksessa tietojen luovutusvelvollisuus on asetettu kaikille postiyrityksille. Liitot katsovat, että luovutusvelvollisuus tulisi ensisijaisesti kohdistaa yleispalveluyritykseen. Muilla postiyrityksillä olisi luovutusvelvollisuus vain sellaisista olennaisista tiedoista, jotka eivät ole yleispalveluyrityksen hallussa.

Suuri osa ehdotuksen kattamista olennaisista tiedoista on luonteeltaan sellaisia, että niitä koskeva päätäntävalta on annettu joko suoraan lain nojalla tai viranomaisen päätöksellä yleispalveluyritykselle. Näitä tietoja ovat muun muassa tiedot postilokeroiden ja postilaatikoiden sijainnista sekä tiedot postinumeroalueiden rajoista ja siitä, mitkä rakennukset, taloudet ja postilaatikat kuuluvat tiettyyn postinumeroon. Postilain 44 §:n mukaan postilaatikon sijainnin määrittelee kirjepalveluiden yleispalvelun tarjoaja. Viestintävirasto on osoittanut postinumerojärjestelmän ylläpidon lain 37.2 §:n mukaisesti yleispalveluyritykselle.

Yleispalveluyrityksen on ylläpidettävä jakeluverkkoa siten, että se voi jakaa postin kaikkiin Suomen kotitalouksiin viitenä (tai sanomalehtien varhaisjakelualueilla vähintään kolmena) päivänä viikossa. Yleispalveluyritykselle asetetusta jakeluvuorotteesta ja oikeudesta päättää jakeluinfrastruktuurista (laatikoiden sijainti, postinumeroalueet) johtuen yleispalveluyrityksellä on kattavasti hallussaan tarkka tieto kaikista Suomen jakelupisteistä (osoitteet, osoitekoordinaatit, laatikkoryhmätiedot ym.). Yleispalveluyrityksen jakeluverkon laajuus on sekä jakelupisteiden että jakelukertojen osalta säänneltyä ja siten julkista tietoa.

Muiden postiyriyten jakeluverkot ovat alueellisia ja perustuvat pääosin sopimusjakeluun. Näissä verkoissa palvelutaso ja jakelupisteet on sovittu asiakkaiden kanssa. Tarkkojen tietojen antaminen sopimusjakeluun perustuvasta verkostosta voi johtaa postiyriyksen ja sopimusasiakkaiden välisten liikesalaisuuksien paljastumiseen.

Luovutusvelvollisuuden kohdistaminen ensi sijassa yleispalveluyritykseen olisi perusteltua myös käytännön näkökulmasta. Sanomalehtien Liiton arvion mukaan yleispalvelutoimija on todennäköisesti ainoa jakeluoperaattori, jolla lakiesityksessä tarkoitetut olennaiset tiedot on kattavasti dokumentoitu sähköisessä muodossa. Siten vain yleispalveluyritykseltä on varmuudella saatavissa järkevästi kehitystoiminnassa hyödynnettävää tietoa.

Hinnoittelun kohtuullisuus varmistettava tarkemmalla sääntelyllä

Esityksen mukaan pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut tarjotaan oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Tiedoista perittävän hinnan tulisi olla kohtuullinen. Esityksen yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan markkinoiden kehittymisen alkuvaiheessa pidetään tärkeänä, että ehdot olisivat kohtuullisia myös perittävien maksujen tason osalta. Esimerkiksi rajapintojen avaamisen kustannusten perimistä moninkertaisina niitä hyödyntäviltä toimijoilta voitaisiin tuskin pitää kohtuullisena.

Sanomalehtien Liitto ja Medialiitto katsovat, että yleispalveluyrityksen luovuttaessa pykälässä tarkoitettuja olennaisia tietoja, on hinnan oltava syrjimätön ja kohtuullinen. Jotta sääntelyn tarkoitus ei vesity osapuolten välisiin pitkäaikaisiin hintaerimielisyyksiin, tulisi yleispalveluyrityksen hinnoittelusta säätää vastaavasti kuin postilain 38 § 4 momentissa osoitetietojen luovutuksen hinnoittelusta.

SANOMALEHTIEN LIITTO

medialiitto

Helsingissä 19.6.2018

SANOMALEHTIEN LIITTO ja MEDIALIITTO

Jukka Holmberg

toimitusjohtaja, Medialiitto

liittojohtaja, Sanomalehtien Liitto

jukka.holmberg@sanomalehdet.fi

p. 040 735 1690